

A fény örökösei

Hozzáadta:
2006. December 28. Thursday 09:12
Utolsó frissítés 2007. January 17. Wednesday 15:49

Az Evangéliumok abban is mind egyetértenek, Jézus tanításai és karizmatikus személyisége mágnesként vonzotta a női híveket. "Tanítása mindenkit ámulatba ejtett, mert szavának hatalma volt", de a nőkre különösen nagy befolyást gyakorolt. Mind galileai, mind pedig júdeai térítő körútjai során hűséges asszony tábor követte. Ezek közül egyesek a tanítványok és Jézus testvéreinek házastársai voltak, mások ministránsként önként szolgáltak, betegek gyógyulást reméltek, de mindenféle kiközösítettek és vezeklő bűnösök, még prostituáltak is akadtak köztük. Mottó: "És ímé egy asszony … illetve az ő ruhájának szegélyét, mert ezt mondja vala magában: Ha csak ruháját illetem is meggyógyulok. Jézus pedig megfordulván és reá tekintvén monda: Bízál leányom; a te hited megtartott téged." (9. 20-22) Empiria Magazin - Kuliffay Hanna írása A FÉNY ÖRÖKÖSE VAGY KÖZÖNSÉGES CÉDA? Mária Magdolna rejtély

Az egymásnak egyébként gyakran ellentmondó evangéliumi írások abban mind egyetértenek, Jézus élete utolsó hetét Betániában töltötte, valószínűleg a testvérek, Mária Magdolna és Márta otthonában.

Az írások szerint önállóan, férfi családfő nélkül élő nővérek korabeli zsidó erkölcsi törvények szerint még látogatóként se fogadhattak volna férfiembert, nem hogy szállóvendégként: a törvényerejű szokásjog elleni véték életveszélyes botrányt robbantott volna ki. Bár nem csak ennek kapcsán, de felvetődnek a kérdések, milyen kapcsolatban volt Jézus Mária Magdolnával? Ideiglenes szállóvendég vagy hazatérő családfő volt-e a házában?

Az Evangéliumok abban is mind egyetértenek, Jézus tanításai és karizmatikus személyisége mágnesként vonzotta a női híveket. "Tanítása mindenkit ámulatba ejtett, mert szavának hatalma volt", de a nőkre különösen nagy befolyást gyakorolt. Mind galileai, mind pedig júdeai térítő körútjai során hűséges asszony tábor követte. Ezek közül egyesek a tanítványok és Jézus testvéreinek házastársai voltak, mások ministránsként önként szolgáltak, betegek gyógyulást reméltek, de mindenféle kiközösítettek és vezeklő bűnösök, még prostituáltak is akadtak köztük.

(Elisabetta Sirani (1663) Mária Magdolna festménye)

Az állandó kísérők táborából, mintegy rangsorolva, az evangélisták mindig elsőként említik Mária Magdolnát:

" Ezután (Jézus) bejárta a városokat s a falvakat, tanított és hirdette az Isten országát. Vele volt a tizenkettő és néhány asszony, akiket a gonosz lelkektől és a különféle betegségektől megszabadított: Mária, melléknevén magdalai, akiből hét ördög ment ki, Johanna, Heródes intézőjének, Kuzának a felsége, Zsuzsanna és még sokan mások, akik vagyonukkal is gondoskodtak róla." (Lukács, 8:1-3)

Bár Mária Magdolna 12-szer említett az Evangéliumokban, ennek ellenére nem derül ki konkrétan belőlük, de még szélesebb körű utánanézés után is inkább csak következtetésekre és hipotézisekre szorítkozhatunk, milyen szerepet is töltött be a filozofikus alkatú, nyíltan és érzékenyen odaadó, a tragikus végzet idején rendületlenül kitartó rejtélyes nőalak Jézus életében. á

Mária Magdolna személyisége és Jézushoz fűződő kapcsolata, akárcsak maguk az Evangéliumok, vagy vallási megközelítésből vizsgálhatók vagy társadalomtudományi szempontból. Természetesen csak az utóbbi elemezheti elfogulatlanul önmagáért, a realitás kritikus szemszögéből nézve, – érzelmi kötöttségektől, kötelességtudattól, vagy a várható negatív reakcióktól függetlenül. Nemcsak az ember, de bizonyos mértékben minden párkapcsolat is része és egyben terméke a korabeli társadalomnak. Éppen ezért a társadalmi és kulturális háttér vizsgálata és befolyásoló tényezőként való figyelembevétele hozzásegíthet a kapcsolat egyéni jellegének és mélységének kifejtéséhez. Akár évezredek távlatából is.

Mária Magdolna idejében a zsidó társadalom élesen kettéoszlott nőkre és férfiakra. A nők másodrendű polgároknak számítottak, minimális jogokkal és megfellebbezhetetlen kötelességekkel. A nemük, illetve "tisztatlanságuk" miatt ki voltak rekesztve a fő templom belső udvarából. Szavuk nem volt hitelt érdemlő a törvény előtt, tehát nem emelhetek vádat és nem tehettek tanúvallomást. Nem tanulmányozhatták a szent iratokat, kénytelenek voltak a papok értelmezését elfogadni. Az életük bizonytalan és kiszolgáltatott volt: a férjük egy írott cetli benyújtásával bármikor elválhatott tőlük és kidobhatta őket a házból magánál tartva a gyerekeiket, akiknek nevelésében és jövőjében eldöntésében amúgy se volt beleszólásuk.

A Leviták a héber próféták és papok határozatára két csoportra osztották a nőket: házásokra és egyedülállókra. Az utóbbiba tartoztak az özvegyek, elváltak és a hajadonok. Minden nőnek egy férfi alá kellett tartozni, aki jogi képviselője és sorsának meghatározója volt, és akinek ellentmondás nélkül engedelmeskedni kellett, akár férj, sógor, apa vagy ezek híján nagypapa, nagybácsi volt az illető. Asszonyi részről a házasságtörés a legfőbb bűnök egyike volt, amiért nyilvános kövezés általi halálbüntetés járt. A megerőszkolt nők sorsa ugyanez volt.

Az isteni indíttatású, szélsőségesen elfogult erkölcsi törvények bevezetése a patriarkális rend végleges megszilárdítását szolgálta. A patriarchátus és a monoteizmus erőszakos térhódítása párhuzamosan zajlott, mintegy egymást támogatva és erősítve. A végső cél volt: egy isten, egy családfő, egységesen férfi uralmú társadalom. Camille Paglia szerint „A Genezis a férfiak függetlenségi nyilatkozata az ősi anya-kultustól.”

Korábbi nézetekkel ellentétben nem teológiai megfontolás, nem is egy fajta evolúciós folyamat (mi szerint az egyistenhit fejlettebb a politeizmusnál) indította a törvényhozókat a monoteizmus kötelező bevezetésére, illetve a „bálvány imádás”, elsősorban az Istennő tiszteletének szigorú betiltására. A végső döntést az a felismerés váltotta ki, „az olyan vallások mellett, ahol a nők saját tulajdonjoggal bírtak, ahol jogi identitással rendelkeztek és ahol joguk volt független szexuális kapcsolatteremtésre, (az Ég Királynője vallásának jellemzői, K. H.) ott sokkal nehezebb volt a héber férfiaknak rábírní asszonyaikat, fogadják el azt a státuszt, ahol (alárendeltként) a férjük tulajdonai.” írja Merlin Stone Mikor az Isten Asszony volt című tanulmány kötetében.

„A héber nőket rá kellett bírni, fogadják el, hogy bűn egy férfinél többel hálni. Meg kellett nekik tanítani, hogy ez katasztrofális, isten előtt való szégyen, és az ég haragját vonja maga után míg párhuzamosan továbbra is elfogadható maradt a férjeik szexuális viszonya két, három vagy akár ötven nővel is.” Az átállás, amelyre Stone utal, több évszázados viaskodást jelentett a nemek között, de az istenek között is és sokkal inkább volt társadalmi és politikai jellegű, mint teológiai. Bár akik teológiai ítélték se jártak messze az igazságtól, ha elfogadjuk Sheila Collinst megállapítását, miszerint „A teológia végső soron politika.”

A különböző neveken ismert Ég Királynője – Izisz, Innin, Istár, Astarte, Asera - felszentelt térítői és papnői minden áron próbálták megőrizni jogi-, szexuális- és gazdasági függetlenségüket, (az anyai révén öröklődő tulajdonjogukat) de mint tudjuk, az első évezred első harmadára mindent elveszítettek.

MESTER ÉS TANÍTVÁNY

Az Evangéliumokból úgy tűnik, Mária Magdolna nem vonatkoztatta magára a Leviták törvényeit. Az írások szerint öntudatos és független nőként a nővérel, Mártával lakott együtt. A kezdeti fenntartásokon és kételyeken túljutva a saját sorsukról önállóan döntő testvérek az igazság forrását, a beavatottak számára ígért örök életet remélve váltak Jézus állandó követőivé, támogatóivá és valószínűleg ennél is többé.

A legtöbb keresztény vallástörténeti könyv igyekszik a lehető legkisebb jelentőséget tulajdonítani és a legkevesebb szót áldozni Mária Magdolnára. Roland H. Bainton Kereszténység című egyébként átfogó és kiválóan szerkesztett-megírt, 416 oldalas könyve például 6 sort szentelt neki. „(Jézusnak) számos női követője is volt. Egyikük az utca lánya volt, aki könnyeivel áztatta a Mester lábát és a hajával törölte (szárazra). Általában egy galileai asszonyként azonosították, aki jelen volt a keresztre feszítésnél is és akinek a feltámadt Jézus megjelent. A neve Mária Magdaléna volt.”

Lehetetlen nem észrevenni Bainton kínos feszengését, míg ezeket a sorokat papírra vetette. Amerikai kifejezéssel „golyót izzadt”, míg kinyögte a lukácsi evangélium célozgatása szerinti prostituált, „a város bűnös lánya” nevét. A múlt század utolsó évtizedeit leszámítva a bibliamagyarázat kizárólag a férfiak előjoga volt, és ezek a tudós férfiak soha nem tudtak mit kezdeni Mária Magdolnával. Ki és mi volt valójában? Ájtatos leányzó vagy kísértő hetéra? Flúgos rajongó vagy nagy tudású apostol? Jézus beteljesületlen vágyainak tárgya vagy ágyát vető, lepedőjét mosó törvényes asszonya?

Az evangéliumi írásokból nyilvánvaló, az említett nővérek közül Máriának volt jelentősebb szerepe, de ami ennél fontosabb, az összes többi nőt megelőzve, beleértve Jézus anyját is, mindig első helyen volt említve. Ez aligha tulajdonítható másnak, mint Jézushoz való rendkívüli viszonyának. A korabeli zsidó társadalomban a nők értékelését az életükben szereplő férfi, az apa vagy a férj társadalmi pozíciója határozta meg. Az egyedül boldogulni próbáló nők teljesen jogfosztottan szinte társadalmon kívülinek számítottak.

Mind Máté, mind Márk beszámol arról a betániai vacsoráról, ahol egyszer csak megjelent egy asszony, és nagy stílusú pazarló módon alabástrom tégelyből méregdrága nárdus olajt öntött Jézus fejére. Ismeretlen idegen lett volna a zártkörű összejövetelen megjelenő asszony? Vagy csak utólag törölték az epizódból a nevét?

Ha idegen lett volna, a tanítványok semmiképpen se morogtak volna rá, semmiképpen se kritizálták volna, miért pazarol, miért nagyvonalúskodik, miért nem inkább a szegényekre költi a felesleges 300 dénárját. Hogy is lett volna joguk hozzá? Nyilvánvalóan azért illeték szemrehányással, mert a közvetlen körükből való volt, és zokon vették, hogy a közösségi érdekeket és Jézus tanításának sarkkövét, a szegények támogatását érzéki impulzusának engedve

sutba vágta.

A sorokból úgy érződik, Jézus is ismerte szertelen kényeztetőjét és mindjárt le is intette a szemrehányókat: „Hagyjátok, mit akadékoskodtok, hiszen csak jót tett velem”. Úgy érezte, és meg is mondta, csak szebbé és kellemesebbé tette az estjét, amelyhez hasonló nem sok maradt számára hátra. „Előre megkentem testemet a tetetés(em)re.” tette hozzá. Tudhatott volna egy odatolakodó idegen nőszemély Jézus közelgő áldozatvállalásáról? Elég furcsa feltételezés.

Ki lehetett ugyanakkor, aki megérezte, talán tudta is a Jézusra váró tragédiát, aki megengedhette és jogot is formált az „ intim szeretet gesztusára ” a tanítványok előtt? Ki volt az, aki egy korábbi epizódban „Könnyeit Jézus lábára hullatta, majd hajával megtörölve elárasztotta csókjaival és illatos olajokkal kenegette”? Nem lehetett más, mint a Jézushoz legközelebb álló, érzelmeit és érzéki asszonyi énjét minden szégyenkezés nélkül vállaló Mária Magdolna.

Kérdés azonban, elképzelhető-e ilyen fokú intim szeretet megnyilvánulás a korabeli merev és tiltó társadalmi szabályok ellenére mester és tanítvány között? Könnyek és csókok? Vagy asszonyi jogok vagy egy kurtizán tolakodása. Mint tudjuk, az evangélisták közül volt aki az utóbbit propagálta. De miért egyezett volna Jézus bele nyilvános, rossz ízlésű feltűnés keltésbe? Miért sodródott volna megbotránkoztatásba, mikor kifejezetten nem szívelte? „Jaj annak, aki botrányt okoz. Ha a kezed vagy a lábad botrányt okoz, vágd le és dobd el.” mondatják vele az írók.

A kevésbé ismert Fülöp gospel , amely a Jézus halála utáni időkben íródott, de az egyházi előjárók eretneknek nyilvánítva kirekesztették az Újszövetségből és szinte minden példányát megsemmisítették, azt állította: „Hárman voltak, akik mindig az Úrral jártak: Mária, az anyja és a nővére és Magdolna, (így írva) akit a társának mondanak.” Majd azt írja, „A nővére, az anyja és a társa mind egy Mária voltak.” – mintha a Mária itt az esszénekél alkalmazott női rendfokozat lenne. Végül mintegy újabb bizonyossággént hozzáteszi: „És a Megváltó társa Mária Magdolna.” Susan Haskins ** azt írja, az eredeti görög szó, koinonos, amelyet a gospel szerző Mária Magdolnát illetően használ és többnyire társnak fordítanak, mindennapi értelmezésében félreérthetetlenül szexuális kapcsolatra utal - ma valószínűleg élettársnak fordítanak.

Máshol azt írja a Fülöp gospel , „(Jézus) jobban szerette őt, (Mária Magdolnát) mint az összes többi apostolát és gyakran csókolgatta a száján. A többi apostolok kérdezték is: 'Miért szereted jobban őt, mint minket?' A Megváltó azt válaszolta, 'Hogy miért nem szeretlek titeket úgy, mint Őt? Mikor egy vak ember és egy látó együtt vannak a sötétben, semmiben se különböznek egymástól. Mikor megjelenik a fény, a látó látni fogja a fényt, de az, aki vak továbbra is sötétben marad.' ”

Ez a példa aligha utalhat másra, mint a kettőjük, Mester és Tanítvány szárnyaló intellektusának találkozására. Nem utalhat másra, mint a transzcendens revelációk, a misztikus fény közvetítéséről egy olyan személynek, aki igényli és aki pszichikai és neurofiziológiai alkata révén képes is befogadni, sőt továbbadni. Aki képes tökéletesen azonosulni a felé áradó ezoterikus szellemi forrással, amelyet viszonzásképpen felfokozottan inspirál.

A tanítványokban féltékenységet kiváltó nyílt erotikum ebből a kölcsönös spirituális és intellektuális feltöltődésből adódó felfokozott, túlszorduló, szikrázó élmény-energia megnyilvánulása. „Az erotikus szeretet gyakran volt közvetítője a misztikus élmény kifejezésre juttatásának.” írja Haskins. De mivel ennek pillanatai a Fülöp gospelben a maguk természetesen, spontán voltában a tanítványokkal, Jézus választott családjával is megosztottak, jelen sorok írójának egy fajta törvényesítettséget sugallnak. Nem kötelezően a tradicionális, hanem esetleg egyfajta ezoterikus törvényesítettséget.

AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM MEGHAMISÍTÁSA

A Mária gospel a Jézus halála utáni kétségbeesett időkről írva úgy ábrázolja, Mária Magdolna összetartó erő és vigasztalás volt a tanítványoknak, mintegy útmutató a lelki káoszban. Később úgy tűnik mintha Jézus utódjává avanszált volna, amit rendkívüli egyéniségén és rátermettségén túlmenően nyilván Jézussal való rendkívüli kapcsolata tett lehetővé. Ezt a rendkívüli kapcsolatot mi sem bizonyítja jobban, mint Péter egyik megjegyzése, „Nővérem, tudjuk, hogy Jézus jobban szeretett téged, mint a nők bármelyikét.”

Barbara Thiering, a neves biblia tudós, teológus és a Holt-tengeri tekercsek szakértője szerint nem kérdéses, hogy ők ketten, Mester és Tanítvány házaspár voltak. A kapcsolat törvényesítése nem csak érzelmi igény és erkölcsi döntés lehetett a részükről. Thiering véleménye szerint Jézusnak meg kellett nősülni, hogy folytassa a családi vonalat és az ő esetében különösen szükség volt rá, hogy megerősítse a saját legitimitását. „Jézus házassága abból a célból köttetett, hogy teljesítse a dinasztikus rend előírt szabályzatát.”

Jézus házasságán leginkább azok botránkoznak meg, akik szexuális vonatkozása miatt még mindig bűnös állapotnak tartják a házasságot, akik továbbra is az alacsonyrendű állati ösztönök kielésének vélik férfi és nő érzelmi-fizikai-szellemi egyesülését. Bár senki semmi erre utalót nem találhatott Jézus tanításában, mint ahogy a

mindenhova fényt sugárzó hellén kultúrában sem, a korai keresztények még is fanatikus megrögzöttséggel analogiát láttak a szexuális kapcsolat és a bűn között.

John Shelby Spong, episzkopális püspök véleménye szerint sokan a házasság iránti ellenérzésüket, "Valahogy úgy érződik, (Jézus) tökéletes humanitása, ugyanakkor teljes isteni volta is kompromittálva lesz ezáltal a javaslat által." Erre cáfolatként szolgáljon, hogy a keresztény egyház szentségnek tartja a pap által megáldott házasságot. (évszázadokon keresztül Jézus földi helytartói, a pápák is házasodtak), ugyanakkor az is megfontolandó, hogy a világ minden mitológiájában és vallásában, párban voltak és közösültek az istenek, hol egymás közt, hol földi asszonyokkal. *** Igen, mindegyikben, - valamikor még Jahve is házas volt "az ő Aserájával";

Mindenesetre figyelmet érdemlő, hogy Lukács, aki éppen el akart evickélni ettől az örvénytől, és ennek érdekében egyszerűen kurtizánnak nyilvánította Mária Magdolnát, közölte azt az epizódot, amely szerint a kettőjükhez legközelebb álló személy, Márta szerint Jézusnak rendelkezési joga, vagyis házastársi joga volt Mária felett. Mikor egy hármast együttlét alkalmával Márta sürgött-forgott, végezte a háziasszonyi teendőket, "Mária az Úr lábához ült és hallgatta a szavait." A kép idilli, bizalmas meghittséget sugall. Márta azonban nincs meghatva tőle. "Uram - méltatlankodott - nem törödsz velem, hogy a húgom elnézi, egyedül szolgáljalak ki? Szólj nekem, hogy segítsen."

Jézus azonban Márta "mindennapisága", aggodalmaskodó kicsinyessége fölé emeli Mária Magdolna emelkedett tudásvágyát. "Márta, Márta, sok mindenre gondod van, és sok minden nyugtalanít, pedig csak egy dologra van szükség. Mária a jobbik részt választotta, nem is veszti el soha." (Ezek után persze nem illett volna neki ülni a levesnek, de nyilván pontosan ez történt.)

A történet szerint Mária elvárta, hogy (kiemelkedő pozíciója révén?) Márta őt is kiszolgálja, ugyanakkor Jézus úgy érezte, Mária védelmében kioktathatja Mártát, aki mintha nem csak vendéglátó lett volna a szemében, hanem családtagként (?) annál több, illetve éppen kevesebb. (Egy családtag, akinek ráadásul ismerjük, minden csip-csup gondját, inkább leinthező, amellelt, hogy feltétlen több várható el tőle, mint egy vendéglátótól.)

Ben Witherington hívja fel a figyelmet rá, a zsidó nők nem lehettek tanítványok, csak abban a kivételes esetben, mikor a férjük vagy eltartójuk rabbi volt és hajlandó volt személyesen tanítani őket. Mivel sehol nincs utalás Mária Magdolna rabbinikus származására, (valójában zsidó származására vagy vallására sem) kiemelkedő tudását, képzettségét más forrásokból kellett gyűjtenie. Abban a korban egyedül a pogány istennő-vallások nyújtottak keretet, mintegy intézményesített lehetőséget a nők számára tanulásra, kultúrálódásra, önállósodásra, esetleg társadalmi felemelkedésre.

Spong Asszonytól született című, 1992-ben nagy figyelmet keltett valláselemző könyvében azt írja, "Számos jel található az evangéliumi írásokban, ami arra utal, hogy Jézus valószínűleg házas volt, hogy Mária Magdolna, mint a gospel történetek legjelentősebb női személyisége volt Jézus felesége, és hogy ennek megörökítése a gospel írásának idején a keresztény egyház által el lett fojtva, bár teljesen nem tudták megsemmisíteni."

Több bibliakutató is feltételezi, hogy a János evangélista által említett kánai menyegző Jézus és Mária Magdolna egybekelését örökítette meg. Jézus anyja Mária mindenesetre felelősnek érezte magát a nárszép ellátásáért, és a ház úrnőjeként rendelkezett a szolgálkkal, mikor elfogyott a bor. "Csináljátok amit (Jézus) mond nektek." utasította őket. Amennyiben családi eseményről lett volna szó, egyesek szerint János evangélista esküvőjéről, akkor vajon mi ok lehetett az ifjú pár neve vagy a rokonsági fok teljes elhallgatására? Ha viszont a harmincas éveiben járó, tehát nagyon is házasulandó korba jutott Jézus esküvője lett letagadva és későbbi szerkesztők által az egész történet meg lett csonkítva, annak a menyasszony személye lehetett az egyetlen oka. Annak a menyasszonynak a személye, aki a kiközösített gnosztikus írások szerint ugyan "a fény örököse" volt, de ebben a kiváltságos pozíciójában persona non grata lett az egyháztörténelem lapjain. A kezdeti egyház formáló évszázadok során a női alárendeltség bevezetésének/megvalósításának céljával, mintegy a jogfosztás igazolására Mária Magdolnát megvetendő kurtizánként a bűnös szexualitás és női szegényérzet térden csúszó, porig alázkodó megtestesítőjévé degradálták.

A fenti feltevésnek az egyházi cenzorok igyekezete ellenére is maradt nyoma. Jelképes üzenetek, rejtett kapcsolatok és események lapulnak az evangéliumokban közvetlen a felszín alatt, - a látók számára. János evangélista sorain keresztül például egy bensőséges és egyedülálló kapcsolat sejthető, mikor a temetés utáni harmadik napon Jézust megjeleníti Máriának. A rövid, drámai találkozás során a sírt zokogva felkereső Mária sűrű könnyeitől csak akkor ismeri fel a hajnali sötétségben közelében álló Urát, mikor az a nevének szólítja, "Mária!" Mire odafordulva felkiált, "Rabboni!" ösztönösen, becézőleg szólítva Jézust, - ami talán csak az ő kiváltsága volt - és hozzáfutva ölelni akarja. Jézus azonban "tisztátalansága" miatt, tehát iránta való aggodalmában elhárítja, de rögtön fontos bizalmi feladatot ad neki, - az apostolokhoz küldi hírvivőnek. Akik jelképesen értelmezik a jelenetet, ezen a feladaton keresztül tartják Mária Magdolnát az apostolok apostoláknak.

Az apokrif Mária gospel még érzelmesebb közlése szerint a rituális megtisztulás folyamata miatt Jézus még nem volt

kész a családjával és híveivel való találkozásra, de képtelen volt kivárni a megszabott időt Mária Magdolna mély gyászát látva: „Nem jelentem meg neked, amíg a könnyeidet és az értem érzett fájdalmadat meg nem láttam.”

Későbbi korok egyházi vezetői kétségbe vonták ezeket a személyes momentumokat, mint ahogy Mária szerepét és jelentőségét is Jézus életében. Az első évszázad végétől szisztematikus hadjárat indult a jézusi hagyatékot eredeti tisztaságában híven őrző és közvetítő asszonyi tanítvány emléke ellen. A betegesen nőgyűlölő prozelita, a tarzusi Saul-Pál mesterkedését érezni a 180 fokos fordulatban, - de ez már egy másik cikk témája lehetne.

Mindenesetre érdemes ennek kapcsán idézni Andrew Harvey Az ember fia – Misztikus ösvény Krisztushoz című könyvéből:

“Jézus forradalmi jellegűnek ítéltető tisztelete a nők iránt hagyománnyá vált a korai egyházi gyülekezetekben. A kezdeti gnosztikus egyházakban a nők taníthattak, gyógyíthattak, proféciálhattak, keresztelhetek, és fontos pozíciókat tölthettek be.

A jelenlegi keresztény egyház politikának, amely kitiltja a nőket az eklézsiából és amely általánosságban degradálja a nők státuszát és lehetőségeit, semmi köze magához Jézushoz és eredeti üzenetének a legkárosabb és legszomorúbb megcsúfolása Tragikus módon ebben is, mint számos más kérdésben Pál elképzelése, és nem Krisztus példaadása irányította az egyházi élet két milleniumát.”

Spong Lukácsnak (7:36-40) évtizedekkel az események után írt evangéliumi epizódját említve vetette fel, mintha ez lett volna az első halvány jelzés, a kezdeti lépés, amely Mária hírnevének bemocskolásával elindította a tendenciát, ami végül kitesztotta Jézus életéből, mialatt megfontolt lassúsággal a szűz anyát próbálta a keresztény történelem fő helyére emelni . Semmi kétség, Lukács Mária Magdolna degradálásával közrejátszott a Jézus által eredetileg kijelölt szerepek felcserélésében, - valójában az egyház eredeti szellemének meghamisításában.

Míg Jézus nem sok elismeréssel adózott az anyjának, - sőt Márk (3:31-35) de enyhébb formában Lukács (8:19-21) egyik beszámolója szerint is többször megtagadta - Lukács később (11:27-28) a „Jézus anyjának dicsérete” című rövid fejezetben próbálkozik a fiú kötelezettségére apellálni: „Boldog a méh, amely kihordott és az emlő, amely szoptatott!”. A dicsőítéssel felérő elismerés az új irányzat, a Mária-kultusz kialakulásának első megnyilvánulása.

Mária felértékelése során az engedelmesség, szerény háttérbe olvadás és szűzi tisztaság magasztos jelképévé válik, míg Mária Magdolna lejáratva a bűnös bujaságé. A kontraszt kiélezésére Lukács az, (7:36-40) aki a farizeus házában lejátszódó esemény során „rosszhírű nőnek” mondja Mária Magdolnát, visszaélve a félreérthetőség lehetőségével és aláadva a korabeli férfi-sovinizmus féltékeny gyűlölködésének. Rosszhírű és bűnbánó városi nőnek mondja, ahol a vád (zseniális trükkkel) mintegy magába foglalja a vétkesség beismerését. Ennek ellenére ott motoz a kétely, vajon az fakasztotta könnyekre Mária Magdolnát, amivel az Evangéliumok írói és a korai egyház atyák vádolták? És az volt-e, akinek évszázadokon keresztül hitték és mondták?

2003. október

Jegyzet:

* A zsidó szokásjog szerint a feleség vagy az anya joga és kiváltsága volt a halál bekövetkeztével bebalzsamozni a holttestet, - nyilván „megelőlegezni” is csak anyának vagy házastársnak illett volna

** Susan Haskins: Mary Magdalen – Myth and Metphor , 1993

*** Az ókori istenek halálát, majd feltámadását a szent házasság rítusának keretében az istennővel való egyesülés követte

Amennyiben kérdése vagy hozzászólása lenne a cikkhez, írjon Hannának: Editor@EmpiriaMagazin.com

A cikk forrása: <http://www.empiriomagazin.com/Jelenido/>